

NUORISOKIRJALLISUUTTA N:o 12

Neurologijallisuus 12

HYVÄ KASVATUSÄITI

JA

MUITA KERTOMUKSIA

KIRJOITTANUT

CHR. VON SCHMID

KUOPIOSSA

U. W. TELÉN & C:o KUSTANNUKSELLA

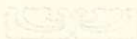
HYVÄ KASVATUSTI

AL

MEITA KERTOMUKSIA

1903

CHR FOR SCHMID

KUOPIO

OSAKEYHTIÖ KUOPION UUSI KIRJAPAINO 1903

Hyvä kasvatusäiti.

Maria oli vanhempiensa kuollessa viiden vuoden ikäinen eikä hänellä ollut omaisia. Kylän isännät neuvottelivat, mitä hänen kanssansa oli tehtävä. Eräs leski, Anna Liisa, jolla itsellään ei ollut lapsia ja joka niukasti elätti itseänsä kehruulla, tarjoutui ottamaan lapsen, jos jokainen kylän viidestäkymmenestä talollisesta antaisi hänelle kaksi penniä viikolta, kunnes lapsi tulisi viisitoista vuotiaaksi.

Leski oli tunnettu rehellisenä ja kunnollisena ihmisenä; tehtiin sentähden hänen kanssansa suostumus ja leski sai joka viikko sata penniä tai yhden markan. Muutamien talonpoikien mielestä oli tämä kuitenkin liikaa, vaikkei se kenellekään tuottanut vaikeuksia maksaa kaksi penniä viikossa.

Mutta kun he näkivät, miten hyvästi lapsi oli kasvatettu, miten puhtaasti hän oli puettu, mitenkä säännöllisesti häntä kouluun lähetettiin, niin eivät he enää virkkaneet mitään, vaan maksoivat siihen asti, kunnes Maria täytti viidennentoista vuotensa suostutut kaksi penniä.

Kolme vuotta sen perästä, kun Maria oli ehtinyt kahdeksantoista vuoden ikään, tarjoutui hyvä tilaisuus saada hänet hyviin naimisiin. »Jos hänellä vaan olisi vähänkään varoja», sanottiin, »niin tulisi hänestä onnellisin aviovaimo». Silloin astui Anna Liisa esiin ja sanoi: »Maria ei ole niinkään köyhä, kuin arvellette; hänellä on viidensadan markan säästö. Mitä minuun tulee, niin olisin minä kyllä mielelläni kasvattanut tuon hyvän lapsen ilmankin edestä. Mutta minä ajattelin jo silloin, kun hän vasta oli viisivuotias, koota hänelle pienen myötäjäisrahan. Nuo vuotuiset viisikymmentä kaksi markkaa tekevät kymmenessä vuodessa viisisataa kaksikymmentä markkaa. Minä vein näet, ensimmäisen vuosirahan säästöpankkiin, ja sitten aina sen mukaan kuin rahat tulivat seuraavakin vuosirahat viisikymmentä kaksi markkaa kerraltaan. Korkorahoilla kustansin Marian vaatteet ja hankin hänelle kauniin varustuksen, sänkyjä, liinavaatteita ja sen semmoista; pääoma jäi koskematta. Teille tulee kunnia siitä että olette pienellä antimella suuren, hyvän työn saaneet aikaan ja Jumala ei ole sitä jättävä palkitsemata».

Usein tääll' on pieni polku
Suurten valtateiden alku

Tähtönen joessa.

Aino rakasti pientä sisartansa tavattoman paljon ja antoi lapselle kaikkea, mitä ikinä se vaan pyysi.

Eräänä päivänä meni hän lapsen kanssa ulos niitylle joen rannalle, poimi hänelle keltaisia nurmikukkasia ja taivaansinisiä lemmikkiä ja lapsi iloitsi näistä kuniista kukkasista sangen paljon.

Mutta yht'äkkiä lapsi heittää kaikki kukkasensa luotaan, osoittaa kädellensä jokeen, joka ilta-auringon valossa kimelsi ja huutaa: »Katso, tähtönen, paljon tähtösiä! Anna minulle! Anna heti!» Aino hymyili ja sanoi: »Mielelön lapsi! Noita tähtösiä on mahdollon vedestä poimia». Mutta lapsi alkoi hirveästi huutaa ja parkua ja tahtoi siten pakoittaa sisartansa antamaan hänelle nuo kirkaasti kimmeltelevät tähtöset.

Äiti tuli säikähtyneenä hätään, sillä hän arveli että lapsi oli jokeen pudonnut. Mutta kun hän sai tietää, että lapsi ainoastaan halusi tähtösiä joesta eikä tahtonut vaieta, sanoi hän vakavasti: »Ei, tähtösiä et sinä saa!» Ja lapsi vaikenä heti eikä pyytänyt enää tähtiä. Äiti virkkoi sitte Ainolle: »Näetkös nyt, miten lasten kanssa tulee menetellä? Lapsi pyytää paljonkin, jota hänelle ei saa antaa, niinkuin esimerkiksi terävää veistä; muuten haluaa hän seläistakin, jota on hänelle mahdollon antaa, niinkuin tuolla virrassa kimmelteleviä tähtösiä. Sinä olet alituisen myöntöväisyytesi kautta lapsen kokonaan pillannut ja tehnyt siten hänelle paljon pahaa ja itsellesi paljon harmia. Minun kieltäessä hän heti vaikenä, koska hän tietää, että minun *kieltoni* on sadan sanan arvoinen ja peruuttamaton, ja ettei itku ja parku auta saavuttamaan sitä, mitä itsepäinen lapsi haluaa!»

Äl' aina lapsen haluja täytä
Vaan järkeäsi ohjeena käytä.

Kaksi hedelmävarasta.

Syksyllä, kun omenat puissa alkoivat osittain punoittaa ja osittain kellertää, puhui rehellinen isä pienelle pojallensa: »Mauri-poikaseni, elä yritäkään kiivetä puutarhoihin hedelmiä varastamaan! Se, joka yhden ainoankaan omenan luvattomasti anastaa, on varas —, ja hänestä ei ole Jumalalle eikä ihmisille mitään iloa».

Samoin puhui naapuri pienelle Pekalleen ja lisäsi vielä: »Moni, joka poikana anasti omenoita ja kirsi-koita, varasti täysikasvaneena kultaa ja hopeaa ja päätti elämänsä hirsipuussa».

Mutta nämät kaksi poikaa eivät huolineetkaan näistä hyvistä varoituksista: »Kuules, Pekka», sanoi pikku Mauri, »minä tiedän puun, joka on täynnänsä suuria, makeita omenoita. Hiivi vaan, niinpian kuin yö on saapunut, hiljaa kotoasi, niin lähdetään sinne».

He pääsivätkin puutarhaan, ravistelivat omenoita alas ja kokoelivat lakkeihinsa niitä, jotka olivat maahan varistelleet. Mutta kun he kuulivat puutarhan portin saranoillaan narisevan, sieppasivat he nopeasti lakkinsa ja kiirehtivät kotia.

Mutta aamusilla tuli varkaus kohta ilmi. Mauri oli pimeässä siepannut Pekan punasen lakin, ja Pekka Maurin sinisen lakin. Rehelliset isät pakoittivat kunniansa unhottaneet poikansa korvaamaan omistajalle varastetun hedelmän arvon. Sen lisäksi saivat nämä nuoret varkaat sen rangaistuksen, etteivät neljään

viikkoon saaneet maistaa mitään omenaa eikä kirsikkaa, ja yöksi lukittiin se huone, missä he makasivat, huolellisesti.

Pahuut' ei yökään peittää voi,
Sen päivä aina ilmi toi.

Kirjesalkku.

Nuori Edvard oli hyvin kohtelias; mutta kun hän jollekulle ystävälle oli osoittanut jonkun kohteliaisuuden, ei hän voinut sitä koskaan unhottaa, vaan muistutti siitä yhtenäin. Sen lisäksi oli hän vielä hyvin arkatuntoinen, ja kun hän luuli jonkun häntä loukanneen, niin piti hän sitä alituisen muistissaan, vieläpä ajatteli kostoakin.

Kerran hän sai lahjaksi komean kirjesalkun, jossa oli tarpeeksi tilaa kirjeille ja joka vielä lisäksi sisälsi muutamia pergamenttilehtiä, joihin voi kirjoittaa muistutuksia. Mutta kaikki mitä Edvard näille lehdille kirjoitti, katosi vähän ajan kuluttua; sillä ne olivat jollain syövyttävällä värillä peitettyt. Hän aikoi jo repiä ne paikoiltaan ja heittää ne pois. Mutta älykäs isä sanoi: »Elä tee sitä! Nämä lehdet voivat olla sinulle hyvinkin hyödyllisiä, jos sinä niille kirjoitat ainoastaan mitä on unhotettava — se hyvä mitä sinä muille osoitat ja se paha, jonka sinä muilta saat kärsiä. Anna sentähden kirjesalkun kannelle painattaa kultaisilla kirjaimilla:

Unhota moninaista myös,
Muuten et ole kunnan mies.

Syyliseksi todistettu valehtelija.

Talonpoikaisemäntä, jolla oli suuri maatalo, vaan ei yhtään lasta, otti palvelukseensa köyhän tytön. »Jos sinä käyttäydyt hyvin», sanoi emäntä, »niin otan minä sinut ottotyökseni». Mutta työllä, jonka nimi oli Susanna, oli kaksi suurta virhettä; hän valhetteli ja hänessäkin kävi se sananparsa toteen: »Joka valehtelee, se varastaakin». Talossa hän näpisteli kaikenlaista pientä, vaan ymmärsi tehdä sitä niin viekaasti, ettei hän missään joutunut epäluulon alaiseksi, ja mitä vanhemmaksi, sitä rohkeammaksi hän tuli.

Eräänä päivänä hän keittiössä kirnusi voita. Emäntä punnitsi voikyörän ja käski tyttöä tuomaan puutarhasta suuria, tuoreita kaalinlehtiä viedäksensä voin hyvästi käärittynä aamusilla varhain kaupunkiin, ja meni sitte pirttiin. Mutta jonkun ajan perästä kohotti Susanna keittiössä hirveän hätähuudon, löi kätensä yhteen ja sanoi emänuälle, joka peljästyneenä sinne riensi, että kissa oli syönyt voin typösen tyyni. Emäntä pudisteli päätään, otti puntarin, joka vielä oli esillä ja punnitsi kissan. Ja katso, kissa painoi muutamia grammoja vähemmän kuin voi. Susanna seisoi nyt siinä häpeissään syyliseksi todistettuna valehtelijana ja varkaana; hänen täytyi tunnustaa mihin hän oli salannut anastetun tavaran, ja kohta sen perästä lähteä talosta. Niin oli hän itse onnensa turmellut.

Ei valhe, petos milloinkaan
Voi johtaa onneen oikeaan.

Hehkuva hiili.

Muutamana kylmänä syysiltana istui eräs oppinut herra yläkerroskammerissaan kirja kädessä palavan valkean ääressä. Silloin tuli talonemännän pikkutyttönen alakerroksesta ylös ja sanoi: »äiti käski pyytää teitä antamaan minulle hehkuvan hiilen; sillä kun hänen sytykkeensä ovat kostuneet, ei hän voi saada tulta syttymään». »Eihän sinulla ole mihin panet hiilen», virkkoi oppinut herra, »mitenkä sinä sen kuletat alas?» »Minä panen sen suoraan kämmenelleni», sanoi tyttönen. »Sinä typerä lapsi», virkkoi oppinut, »sitä et millään tavalla voi tehdä polttamatta käyttäsi». »Ei, miksikä ei!» sanoi tyttö hymyillen, otti tuhkaa uunista, sirotteli sitä toiseen käteensä, otti sitte tulipihdeillä kekäleen tulesta ja asetti sen tuhkan päälle. »Hm», sanoi oppinut, »niin paljon kuin tietääkin, niin ei ole sittekään niin oppinut, ettei lapseltakin vielä voi oppia ottaa».

Usein lapsi ilmi toi
Mit' ei oppineinkaan voi.

Orjantappurapensaita.

Pikku Rudolf tahtoi kerran puikahtaa puutarhan pensasaitauksen läpi. Mutta hän tarttuikin kiinni orjantappurapensaasen, raastoi poskensa ja kätensä verisiksi ja repi vaatteensa. Isä auttoi hänet siitä

irti ja vihastunut poika sanoi: »Isä! Hakkaa toki tuo ilkeä orjantappurapensasaitaus pois. Se on vahingoksi vaan, eikä miksikään hyödyksi. Se ei kann edes hedelmiä, ottaa vaan joutavaan tilaa. Minä tuon heti paikalla kassaran ja autan sinua». »Se olisi hyvin tyhmästi tehty», sanoi isä. Orjantappurapensaat eivät tosin kann hedelmiä, mutta ne suojelevat puutarhassa olevien puitten hedelmiä varkailta ja estävät elukoita vahingoittamasta muita puutarhakasvia. Aidaton puutarha muuttuisi pian erämaaksi».

Samoin voivat myös ainoastaan ankarat lait ja asetukset suojella ihmisten elämää, kunniaa ja omaisuutta.

Pahuutta laki rankaisee
Rehellisyyttä suojelee.

Munat.

Älykäs talonpoika istui ruokapöytään poikansa kanssa, joka oli ylioppilas. Pöytään tuotiin kolme muna. »Tuo on typerästi tehty», sanoi isä: »neljä munaahan olisi pitänyt olla, niin että kumpaisellekin olisi tullut pari».

Silloin sanoi poika: »Minä tahdon Teille isä, todistaa, että tuossa on viisi munaa lautasella». »Senpä tahtoisin kuulla», sanoi isä. Poika asettui nyt hyvin oppineen näköiseksi ja alkoi: »Missä kolme muna on, siellä on myös kaksi muna. Myönnättekö sen?» »Aivan oikein», sanoi isä, »sitä vastaan ei ole väit-

tämistä». Poika jatkoi: »On siis kolme munaa ja myös kaksi munaa lautasella». »Senkin minä myönnän», sanoi isä, »entäs sitte». »Pankaa nyt tarkasti mieleenne», virkkoi poika. »Koska nyt siis kolme munaa ja kaksi munaa on lautasella, vaan kolme ja kaksihan tekevät yhteensä viisi, niin on luonnollisesti lautasella viisi munaa».

»Koska niin on», sanoi isä ottaen lautasen eteensä», niin syön minä siis nämä kolme munaa; pidä sinä hyvänäsi ne muut kaksi».

Siinä luonnollinen järki
Viisastelun pahoin särki.

Turhamainen talonpoikaistyttö.

Ylhäinen rouva kaupungissa osti tavallisesti maitoa ja voita muutamalta koreasti puetulta talonpoikaistyöltä ja lupasi kerran käydä häntä kotikyläsänsä tervehtimässä ja juoda tuopillisen tuoresta maitoa hänen luonaan.

Eräänä kauniina kevätpäivänä tulikin rouva tyttärensä kanssa uudesti rakennettuun, komeasti maalattuun talonpoikaistaloon — mutta miltäpä näyttikään kun he tupaan astuivat! Ikkunat olivat nün kärpäsiä likaamat, ettei niiden läpi voinut nähdäkään. Pöytä ja penkit olivat hyvin siivottomia ja kanat juoksenteli ympäri. Tuvanlattia oli aivan tantereen näköinen ja joka nurkka oli täynnä vaatekappaleita ja kaikellaista romua. Kyökissä oli siivottomuus ja

epäjärjestys vieläkin suurempi. »Ei», puhui rouva, »kyllä tämä on viimeinen paikka, jossa tahtoisin maitoa juoda, tästä lähtien et tarvitse enää tuoda meille maitoa etkä voita kaupunkiin». Rouva löysi-kin toisen, halvemman näköisen talon, jossa työt eivät olleet niin komeasti, mutta kumminkin puhtaasti puettuita, ja pirtti ja kyökki olivat tämän puvun kanssa sopusoinnussa. Rouva istuikse tyytyväisenä puhtaan pöydän ääreen, joi tuopillisen maitoa ja sanoi: »Tästä lähtien en enää osta maitoa ja voita keneltäkään muilta kuin teiltä». Hän pani maidosta ja leivästä, jotka maksoivat kolmekymmentä penniä, kolme kiiltävää kahden markan hopearahaa pöydälle ja lausui: »jäännös saapi jäädä puhtaasta ja siististä tarjoilusta. Puhdas pirtti ja siisti keittiö tuottaa tytölle suuremman arvon kuin komea puku».

Enemmän kultahelylöitä

Puhtaus kaunistaapi meitä.

Hyvä neuvo viisaasti käytetty.

Talonpoikainen nuorukainen oli manattu oikeuteen jonkun rikoksen tähden. Hän kysyi eräältä asianajajalta neuvoa, mitenkä hän pääsisi syytöksestä vapaaksi. Asianajaja virkkoi: »En tunne mitään lakipykälää, joka voisi sinua auttaa, minä voin ainostaan neuvoa sinua käyttäytymään niin kuin olisit heikkomielinen. Kaikkiin kysymyksiin tulee sinun vastata sananparrella: »kuret räähkyvät, narrit

lörpöttelevät, ja huiskuttele samalla ojennetuin sormin oikealla kädelläsi niin paljon kuin voit». Nuorukainen teki niin ja tuomari piti häntä todellakin mielipuolena ja vapautti hänet. Kohta sen perästä kohtasi asianajaja nuorukaisen ja sanoi hänelle: »neuvoni on sinua auttanut. Mutta lainoppineen neuvo ei saa jäädä, niinkuin tiedät, maksamatta. Maksa minulle siis viisi markkaa. Ilman minun neuvoani olisit saanut ainakin viidenkymmenen markan sakon». Mutta nuorukainen lausui sananpartensa, niinkuin häntä oli neuvottu, ja huiskutteli kättänsä. Lainoppinut ei siis saanut häijystä neuvostansa — mitään.

Paha neuvo täällä usein on
Tuonut keksijälleen vahingon.

Varas.

Oli kerran mies, joka jo kauan salaa oli harjoittanut varkaan ammattia. Hän oli saanut tietoonsa, että kylän myllärillä oli ullakkokamarissaan hyvin paljon rahaa, että raha-arkun avain tavallisesti istui kiinni lukossa ja ettei kukaan öisin kamarissa maannut, vaikka siellä oli oikein mukava sänky. Eräänä yönä huomasi varas, että ullakkokamarin ikkuna oli auki. Hän hankki heti tikapuut, nousi ikkunasta sisään, löysi arkusta raskaan pussin täynnä rahoja ja aikoi jo sen kanssa lähteä tiehensä. Silloin huusi äkkiä kauhistuttava ääni: »seis!» Mies pistooli kä-

dessä hyökkäsi sängystä, ojensi aseensa säikähtyneen varkaan rintaa vasten ja otti hänet kiinni.

Pistoolilla varustettu mies oli mylläriin poika, joka aliupseerina palveli ratsuväessä ja juuri oli tullut isäänsä tervehtimään. Hän nosti melun, antoi sitoa varkaan ja jätti hänet seuraavana päivänä oikeuden käsiin.

Tuomari lausui, kun hän sai kuulla miten asian laita oli:

Jos ilman rangaistusta rikos jäisi,
Ei oikeutta kunniaassa pidettäisi.

Kilpajuoksu.

Ystävällinen talonpoikaisisäntä oli kutsunut paljon lapsia luokseen kirkonvihkiäisjuhlan johdosta. Pöydässä istuessa kiitettiin kahta poikaa hyvin paljon heidän nopeudestaan juoksussa. Isäntä lausui: »Teidän pitää minun läsnäollessani juosta kilpaa ja kauniimman lampaani annan voittajalle palkinnoksi». Iltapäivällä menivät kaikki ulos kauniille talon läheisyydessä olevalle viheriälle niitylle. Siellä kasvoi hedelmäpuita ja heinä oli äsken korjattu. Pitkä käytävä kahden hedelmäpuurivin välissä valittiin kilpamaaksi ja rajakivi niityn päässä päämääräksi. Kumpaistenkin poikain juostessa kaikin voimin putosi omena puusta. Jussi ajatteli: »omenan voin kyllä hyvin hyvin siepata juostessani». Mutta sillä

aikaa kun hän hiukan tieltä poikkesi ja kumartui, pääsi Jyrki hänestä edelle ja ehti määräpaikkaan ensimmäisenä. Jussin täytyi tyytyä omenaan ja Jyrki sai lampaan, joka oli valkea kuin lumi ja kauniilla punasilla nauhoilla koristettu. Mutta talonpoika sanoi: »joka tahtoo jonkun päämäärän voittaa, hänen täytyy kiinnittää kaiken ajatuksensa siihen eikä antaa minkään kääntää mieltään siitä pois».

Moni turhan voiton vuoksi

Taivaan tieltä harhaan juoksi.

Rikkaan ahneus ja köyhän rehellisyys.

Eräs rikas mies antoi kaikkialla kaupungissa julistaa, että hän oli kadottanut rahakukkaronsa, joka sisälsi sata kultarahaa, ja että hän sille rehelliselle löytäjälle, joka toisi kadotetut rahat hänen käsiinsä, antaisi kymmenen kultarahaa palkinnoksi.

Eräs köyhä mies oli löytänyt kukkaron ja puhui itseksensä: »Minä tahdon antaa nämä takaisin; sillä parempi on kuitenkin omistaa kymmenen kultarahaa rehellisellä tavalla, kuin sata vääryydellä».

Rehellinen köyhä vei rahat omistajalleen, vaan kovasydäminen pohatta ei tahtonutkaan antaa hänelle luvattuita löytäjäisiä. Kaikki ihmiset, jotka tämän kuulivat olivat suutuksissaan sanansa rikkojalle, ahnaalle saiturille. Asia tuli oikeuteen ja molempien piti tulla tuomarin eteen.

Rikas koetteli pelastaa itseään valheilla ja vannoni kunniansa kautta että kultarahojen mukana vielä täytyi löytyä kukkarossa kallisarvoinen jalokivi; sen hän vaati ensiksi takaisin ja sitte hän tahtoi maksaa luvatut 10 kultarahaa.

Köyhä mies vakuutti että paitsi kultarahoja ei ollut mitään muuta kukkarossa.

Tuomari langetti nyt seuraavan tuomion: »Ottaen huomioon että rikas herra on kunniansa kautta vannonut, että kadotetussa kukkarossa paitse kultarahoja myös olisi ollut jalokivi, ja koska minä en uskalla loukata niin arvoisan miehen kunniaa eikä minulla ole syytä epäillä hänen sanojansa; mutta ottaen huomioon myös, että köyhä mies tässä on vakuuttanut, että kultien joukossa ei ole löytynyt mitään jalokiviä, ja tämä rehellinen mies antamalla takaisin kukkaron riittäväällä tavalla on osoittanut rehellisyytensä — niin on ilmeistä, että kysymyksessä oleva kukkaro ei ole se, jonka tämä herra on kadottanut. Työmies pitäköön siis kukkaron, kunnes joku toinen tulee ja näyttää toteen, että hän on sen kadottanut». Kun ei kukaan tullut, niin jäivät nuo sata kulta rahaa tuon rehellisen köyhän miehen omiksi.

Rehellisyys perii maan
Saita, eksyy juonissaan.

Hurskas noita-akka.

Muutama talonpojan vaimo sanoi miehelleen: »Meidän lehmämme lypsävät aivan liian vähän. En tiedä missä siihen syy lienee. Karjapiika on rehellinen ja ahkera; hän antaa lehmille oikeeseen aikaan parasta rehua ja pitää navetan puhtaana. Tässä eivät asiat ole oikeassa; tässä on varmaankin joku noitajuoni salattu».

»Oi, mitä sinun päähäsi on pälkähtänyt», sanoi talonpoika, »oletko sinä järjetön! Kyllä minä otan selville, missä vika on».

Hän hiipi nyt hiljaa eri aikoina päivin ja öin navettaan. Kun hän eräänä aamuna ennen päivän koittoa tuli navettaan, havaitsi hän, että muutamit olkikuvot, jotka olivat kasatut navetan nurkkaan, vähän liikkuvat. Hän otti heinähangon ja pisti sillä sinne tänne olkikasaan. Yht'äkkiä kuului olkikasasta kimakka huuto: »Oi Herra Jumala»!

»Ai, ai», sanoi talonpoika, »sepä vasta on hurskas noita-akka! Mitä, tule heti paikalla esiin tai pistän sinut kuoliaaksi».

Silloin konttasi naapurin eukko, erään työmiehen vaimo, esiin, lankesi polvilleen talonpojan eteen ja pyysi armahtamaan häntä. Hän tunnusti että hän oli anastanut navetan avaimen ja lypsänyt lehmät. Kun vaimo raukalla oli paljon lapsia, ei hän tosin

häntä vetänyt oikeuteen: vaati kumminkin avaimen pois eikä antanut hänelle eikä hänen miehelleen mitään työtä enää, koska he olivat epärehellisiä ihmisiä.

Käypi viisaskin vipuhun
Ahne ansahan menevi.

Oikea puoli.

Hanno Oikuri oli niin ylpeä ettei kukaan voinut sitä kärsiä, sillä vertaistensa parissa hän aina tahtoi olla muita ylempänä. Kerran tuli hänen seuraansa reipas nuorukainen ja astui heidän kävellessään sitä huomaamatta hänen oikealla puolellansa. Hanno sanoi närkästyneenä: »Minä en voi kärsiä että joku houkkio ylvästellen juoksee minun oikealla puolellani».

»Sitäpä minä hyvin hyvästi voin kärsiä» sanoi nuorukainen ja meni nopeasti Hannon vasemmalle puolelle — ja kaikki, jotka sen näkivät ja kuulivat, nauroivat Hannoa aika houkkiona.

Höyry.

Pienellä Antilla oli se paha tapa, että hän söi hyvin ahneesti. Siten poltti hän kerran suunsa kuumaan, vielä höyryävään soppaan. Äiti sanoi: »odota

vast'edes, kunnes soppa ei enää höyryä, silloin se ei sinua enää polta». Antti otti tämän huomionsa eikä enää polttanut itseänsä. Kerran tuli Antti läheteelle, joka jääkylmänä pulppusi ulos kalliosta ja kylmyydeltään näkyi höyryävän. Typerä poika arveli silloin, että se oli kuuma ja istahti lähteen viereen odottamaan, kunnes se lakkaisi höyryämästä ja meni vihdoin surkean näköisenä ja janoissaan sieltä pois.

Silmäneula.

Hannan äiti oli usein sanonut: »Lapsi elä halveksi tarpeettomana vähä-arvoisintakaan esinettä. Se on pää-asia oikeassa säästäväisyydessä». Eräänä päivänä oli Hanna menossa markkinoille. Kun hän kori kädessä astui ovesta ulos, näki hän silmänneulan permannolla. Hän otti sen heti siitä ylös ja pani sen korjuuseen. Matkan varrella kulki hän pensaikon läpi. Täällä kohtasi hän pulskan rouvan kahden komeasti puetun tyttären, Minnan ja Maikin kanssa. Minna oli tarttunut orjantappurapensaansa oksaan ja oli siinä repinyt silkkileninkinsä hihan. Rouva sanoi hämmästyneelle tytölle: »Markkinamatkasta ei tänään tule mitään. Rikkonaisissa vaatteissa et sinä voi esiintyä, kääntykäämme siis takaisin!» Maikki irroitti silkkilangan, jolla hänen kukkavihkonsa oli käärittä kokoon ja sanoi: »Voimmehan tällä ommella repeytymän kokoon, jos meillä vaan olisi sil-

mäneulaa!» »Sen minä voin tarjota», sanoi Hanna ja antoi heille löydetyn silmäneulan. Kumpaisetkin neidit olivat hyvin iloisia, ja Minna osti Hannalle kiitollisuudesta lainatusta silmäneulasta markkinoilla kauniin tukkaneulan.

Suom. last. kirj. 5.
Nuorisoyhteisö... 12

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 6136

